

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของโรงเรียนบ้านหนองคูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

นางสาวอารีสา ชำนาญ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศและอายุผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองคูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 140 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น .99 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 5 ด้าน 2) ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่พบความแตกต่างกัน 3) ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

คำสำคัญ

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

บทนำ

หลักธรรมาภิบาล เป็นมิติของกระบวนการพัฒนาใหม่การบริหารงานภาครัฐซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การเน้นบทบาทของผู้บริหารงานภาครัฐ ในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการที่มีคุณภาพสูงในการบริหารงานแต่ละระดับมากขึ้น เพื่อประกันเรื่องธรรมาภิบาลซึ่งหมายถึงความโปร่งใสและไม่มีประสิทธิภาพการบริหารงานอย่างโปร่งใสให้มีคุณภาพ ระบบธรรมาภิบาลจึงเป็นหัวใจสำคัญยิ่งของทุกองค์กรไม่ว่าหน่วยงานราชการ หรืองานเอกชน หรือระบบการศึกษาก็มีปัญหาในทุกๆระดับ ที่ผ่านมามีกระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน ต้องโปร่งใส คือการตรวจสอบได้และอธิบายได้ ทุกขั้นตอนต้องมีผู้รับผิดชอบ นอกจากการบริหารและจัดการศึกษาตามอำนาจที่ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนแล้ว รัฐบาลได้มีการปฏิรูประบบราชการ เพื่อบริการประชาชนให้มีความพึงพอใจในการบริการภาครัฐมากขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว สำนักนายกรัฐมนตรีจึงออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 54 ขึ้น เพื่อให้ทุกกระทรวง ทบวง กรมและส่วนราชการถือปฏิบัติ การบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคล หลักการดังกล่าวได้แก่ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า หลักธรรมาภิบาลสามารถบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานของสถานศึกษาได้แก่ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การดำเนินงานด้านวิชาการและการบริหารทั่วไป ซึ่งเป้าหมายในการจัดการศึกษาคือ ทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง มีความสุข ต่อสังคมสืบต่อไป (สำนักมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2545 : 28)

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 เนื่องจากผู้บริหาร โรงเรียนต้องอาศัย หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร โรงเรียนและใน โรงเรียนซึ่งมีนักเรียนที่เป็นวัยที่กำลังต้องการผู้ดูแลและจัดการการศึกษาที่ดี จึงจำเป็นต้องมีผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีคุณภาพสามารถบริหาร โรงเรียนให้มีการพัฒนาไปในทางที่ดี บริหารครูและนักเรียนให้มีคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาลได้ จึงเลือกที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครอง

ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อประโยชน์ต่อสถานศึกษาที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพในสถานศึกษาและสามารถช่วยเพิ่มศักยภาพในการทำงานของผู้อำนวยการสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ให้เกิดการบริหารและปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหาร สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น และเป็นแนวทางในการพัฒนา การบริหารการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในอนาคตต่อไป (แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พ.ศ. 2555-2559 : 3) ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมว่า ผู้บริหารและครู โรงเรียนบ้านหนองคู ได้นำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการทำงาน มากน้อยเพียงใดและใช้เป็นแนวทางในการทำงานของบุคลากรครู ที่จะอบรมสั่งสอนนักเรียนให้มีคุณภาพสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนอยู่ในสังคมที่มีการแข่งขันกันสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาประเทศชาติต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามเพศและอายุ

ขอบเขตการวิจัย

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามเพศ และอายุ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ปกครอง

นักเรียน จำนวน 231 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 140 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วนตามระดับชั้นของนักเรียน ประกอบไปด้วย ผู้ปกครอง เพศชาย ร้อยละ 47 ผู้ปกครอง เพศหญิง ร้อยละ 93 ผู้ปกครองที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี ร้อยละ 31 ผู้ปกครองที่มีอายุตั้งแต่ 30-40 ปี ร้อยละ 45 ผู้ปกครองที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ร้อยละ 64

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เท่ากับ .99 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และอายุ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีจำนวน 57 ข้อ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านพบว่าความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 5 ด้าน ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ

2. ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่พบความแตกต่างกัน

3. ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 แตกต่างกัน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ในด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วมและภาพรวม ส่วนด้านที่
เหลือไม่พบความแตกต่าง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
โรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจ
นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้าน
หนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ
รายด้านพบว่าความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 5 ด้าน ด้านหลักความ
คุ้มค่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรใน
องค์กรที่เกี่ยวข้องเช่น ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและอื่นๆ
ให้ความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถดูจากผลลัพธ์
คือการผลิตนักเรียนที่มีคุณสมบัติการเป็นนักเรียน ตรงตามความต้องการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตาม
เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา
เจริญพล (2552 : 62 - 99) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่าข้าราชการ
ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร
สถานศึกษาในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอดุลย์ ศรีทิพย์ (2554 : 98 - 105) ได้ศึกษา
การศึกษาพรรณนะของข้าราชการครูเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษา อำเภอวังทรายพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า
ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาลาพิง ชีรปญ โณ (เพ็ญภู) (2554: 68 - 77) ได้ศึกษาการ
บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ โรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิมา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า
บุคลากรของ โรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิมา มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิ
บาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ซึ่งผู้ศึกษาขอนำมาอภิปรายตามลำดับดังนี้

2.1 ด้านหลักนิติธรรม เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากการปฏิรูปการศึกษาไทยได้ดำเนินมาอย่างเข้มข้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา โดยเรียกร้องให้เป็นนิติบุคคล โดยมีแนวคิดของการใช้หลักธรรมาภิบาลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการพุทธศักราช 2546 มาตรา 35 ทำให้เกิดตัวบ่งชี้ถึงสมรรถภาพที่ว่าเป็นของผู้บริหาร โรงเรียนที่ต้องมีและต้องบริหารตามแนวคิดดังกล่าวส่งผลให้การบริหารโรงเรียนบ้านหนองคู มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของบังอร จันกรม (2552 : 89-106) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยหลักนิติธรรมอยู่ในลำดับแรก

2.2 ด้านหลักคุณธรรม เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากการบริหารงานในโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณสมบัติการเป็นผู้นำและเป็นผู้บริหารที่อยู่สถานศึกษาแห่งนี้เป็นเวลานาน สามารถมองเห็นและวิเคราะห์บุคคลากรของโรงเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างดี จึงสามารถใช้หลักการบริหารราชการ โดยใช้คนให้เหมาะสมกับงานได้อย่างเหมาะสมตามระเบียบราชการซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอตุลย์ ศรีทิพย์ (2554 : 98 - 105) ได้ศึกษาการศึกษาทัศนคติของข้าราชการครูเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอวังทรายพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอวังทรายพูน มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก หลักที่มีการบริหารงานสูงสุดได้แก่ หลักคุณธรรม

2.3 ด้านหลักความโปร่งใส เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร โรงเรียน

บ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เป็นผู้บริหารที่มีอาวุโสด้านการบริหารสถานศึกษา มีความระมัดระวังในเรื่องระเบียบงานการเงินพัสดุบัญชี และหัวหน้างานการเงินพัสดุและบัญชี เป็นผู้ที่มิมีประสบการณ์ในการทำงาน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบราชการที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามระเบียบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสันถวันท์ พยาเลียะง (2552 : 73-93) ได้ศึกษาการบริหาร โรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 1 พบว่า ระดับการบริหาร โรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรมและหลักการมีส่วนร่วม

2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ได้บริหารงานอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญาดา กาพย์คุ้ม (2555 : 46 - 61) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าเสา-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 6 พบว่า สถานศึกษาได้ใช้หลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ประการ โดยด้านหลักการมีส่วนร่วม ได้บริหารงานอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารและการตัดสินใจทั้งครูบุคลากรทางการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาคณะบุคคลในชุมชน รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน

2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิสัยทัศน์ของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 “ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง” ผู้บริหารได้นำวิสัยทัศน์มากำหนดเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ โดยการกระจายอำนาจตาม โครงสร้างสถานศึกษาและมอบอำนาจตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 มีการจัดประชุมเป็นประจำทุกภาคการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสริม เกื้อสังข์ (2551: 32-57) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครตรัง พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดเทศบาลนครตรัง ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจาก มากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม ตามลำดับ

2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ โรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก และรายชื่อ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกระจายอำนาจตามโครงสร้างสถานศึกษาสู่การปฏิบัติงานในสถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีทุกปีงบประมาณ จึงส่งผลให้การใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อให้สามารถนำมาใช้ได้ อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษาของ โรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุณณญาดา กาพย์คุ้ม (2555 : 46 - 61) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าเสา-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 6 พบว่าสถานศึกษาได้ใช้หลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ประการ โดย หลักนิติธรรมได้บริหารงานตามกฎระเบียบข้อบังคับ ด้านหลักคุณธรรมได้บริหารงานอย่างศีลธรรมสร้าง ความยุติธรรมปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ ด้านหลักความโปร่งใสได้บริหารงานในโครงสร้างการบริหารงานทั้ง 4 กลุ่มงานคือ กลุ่มงานบริหารวิชาการ กลุ่มงานบริหาร งบประมาณ กลุ่มงานบริหารงานบุคคลและกลุ่มงานบริหารงานทั่วไป โดยมีการควบคุมกำกับดูแล และตรวจสอบได้ ด้านหลักความมีส่วนร่วมได้บริหารงานอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารและการ ตัดสินใจ ทั้งครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา บุคคลในชุมชน รวมทั้ง หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน ด้านหลักความมีส่วนร่วมได้บริหารงานด้านหลักความ รับผิดชอบได้บริหารบนพื้นฐานข้อมูลที่ต้องยอมรับผลดีและผลเสียจากการปฏิบัติงานอย่าง รับผิดชอบ มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงเพื่อพัฒนางานอย่างต่อเนื่องและ ด้านหลักความคุ้มค่า ได้บริหารงาน โดยการจัดสรรและการใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่าง คุ้มค่า รวมทั้งการใช้ทรัพยากรได้อย่างรู้คุณค่า โดยการส่งเสริมการสนับสนุนการรณรงค์การใช้ให้ เกิดประโยชน์สูงสุด

2. เพศ จากผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของ โรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามเพศ ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจ เนื่องมาจาก ผู้บริหารได้แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบต่องานให้กับครูอย่างเท่าเทียมกัน โดยเน้นความ ซ้ำนายและเชี่ยวชาญเฉพาะบุคคลโดยไม่คำนึงถึงเรื่องเพศเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาลาพิง ชีรปญโญ (เพ็ญภู) (2554: 68 - 77) ได้ศึกษาการ

บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิมา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า
บุคลากรของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิมา ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม
หลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทุกด้านจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. อายุของผู้ปกครองที่มีความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า
ผู้ปกครอง ที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ในด้าน หลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วมและ
ภาพรวม ส่วนด้านที่เหลือไม่พบความแตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของราตรี อิงมัน (2557)
ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนพันธะวัฒนา
กรุงเทพมหานคร พบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาจำแนกตามเพศอายุ
วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้อง
กับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่าควรจะ
ปรับปรุงพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เรียงตามลำดับผลการวิจัย ได้แก่

1.1 ด้านหลักนิติธรรม ประเด็นที่ควรพิจารณาปรับปรุง แก้ไขได้แก่ มีการส่งเสริมให้
บุคลากรมีระเบียบวินัย ประพฤติตนตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และจรรยาบรรณวิชาชีพ
ครู

1.2 ด้านหลักความรับผิดชอบ ประเด็นที่ควรพิจารณาปรับปรุง แก้ไขได้แก่ มีการวาง
แผนการใช้ห้องเรียนและอาคารเรียน ให้เป็นประโยชน์ต่อการการสอนอย่างเหมาะสม

1.3 ด้านคุณธรรม ประเด็นที่ควรพิจารณาปรับปรุง แก้ไขได้แก่ ทำงานด้วยความ
ซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีผลประโยชน์ด้านการเงินที่ขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่

1.4 ด้านการมีส่วนร่วม ประเด็นที่ควรพิจารณาปรับปรุง แก้ไขได้แก่ มีการสนับสนุน
ให้ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา พร้อม
ประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

1.5 ด้านความโปร่งใส ประเด็นที่ควรพิจารณาปรับปรุง แก้ไขได้แก่ การให้ความไว้วางใจกับบุคลากรรับผิดชอบงานสำคัญต่างๆและมีการประชุมชี้แจงรายละเอียดของหลักเกณฑ์ต่างๆ อาทิ งบประมาณที่สถานศึกษาได้รับ ให้บุคลากรได้รับรู้อย่างทั่วถึง

1.6 ด้านความคุ้มค่า ประเด็นที่ควรพิจารณาปรับปรุง แก้ไขได้แก่ มีการส่งเสริมให้มีการสื่อที่มีในท้องถิ่นมาใช้ในระบบการเรียนการสอน มีการวางแผนการใช้งบประมาณตามแผนให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุดและมีการกำหนดระเบียบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ทางการศึกษาในแต่ละปีอย่างรัดกุม

2. จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นในการปรับปรุง พัฒนาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล สามารถทำได้โดยไม่คำนึงถึงเพศ

3. จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านหนองคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 แตกต่างกัน ดังนั้นในการปรับปรุง พัฒนาการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาล สามารถทำได้โดยควรคำนึงถึงอายุ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะศึกษารูปแบบของการพัฒนา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
2. ควรศึกษาจากกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาจากกลุ่มบุคคลอื่น เช่น นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

นิกร นวโชติรส. (2550).*การบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลขอนแก่น*.

รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชรินทร์นั้ แผงดี. (2551).*การนำเสนอรูปแบบการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกลุ่ม*

เครือข่ายโรงเรียนบึงพิมพาสამักคีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 2.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).นครสวรรค์:บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

เกษม วัฒนชัย. (2546).*ธรรมาภิบาลกับบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*.กรุงเทพฯ:

บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.

ปิยะพงษ์ โพธิ์มี. (2554).*การบริหารการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการ*

ปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต

ที่ 8.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาบริหารการศึกษา.มหาวิทยาลัย

ศิลปากร.

ภาวิดา ชาราศรีสุทธิและวิบูลย์โตวณะบุตร.(2542).*หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*.กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคาแหง.

ภาวิดา ชาราศรีสุทธิและศิริพงษ์เสภาเกษน. (2556).*การศึกษาอิสระ Independent Studies*.กรุงเทพฯ:

บริษัทมิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอจำกัด.

ราตรี อิงมัน. (2557).*ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน*

พันธะวัฒนากรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์, การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตร

มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ

ราชวิทยาลัย.

ปริญญาดา กาทุ่ม. (2555).*การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนา*

คุณภาพการศึกษาท่าผา-เทพพนมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต

6.การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปราโมทย์ อีแมคอสะ. (2556).*การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร*

สถานศึกษากลุ่มอำเภอยะหาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษายะลาเขต 2.สารนิพนธ์

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

ชลทิชา ลีมสกุลศิริรัตน์. (2551).การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 1.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา,มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ระยอง.

คุณดาว จิตใจ. (2554).การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา

สังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา.มหาวิทยาลัยศิลปากร.